

Rechtskundig Weekblad

Verschijnt elken Zondag

Vereeniging zonder winstgevend doel

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENÉ VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

DE TOEKOMST DER WERKRECHTERSRADEN

In zekere bestuurlijke en rechterlijke middens genieten de werkrechtshraden geen overdreven populariteit. De Brusselsche briefwisselaar van een Antwerpsch dagblad, die met de verschillende ministerieele departementen in nauwe betrekking staat, meent te weten, dat de geringheid der werkzaamheden van sommige werkrechtshraden en de bekostiging dezer instelling als redenen worden ingeroepen om deze rechterlijke instelling eenvoudig af te schaffen. Men weet, dat sedert eenige jaren de Staat de bekostiging der werkrechtshraden van de gemeenten heeft overgenomen.

Waarom, vraagt men zich af, zou de kennis der zaken die aanhangig worden gemaakt bij deze «verouderde rechtbanken», niet ingediend worden bij de gewone rechters, die sedert lang betwistingen noemenswaardige belangen berechten, bijvoorbeeld geschillen uit arbeidsongevallen ontstaan?

In deze opvatting dienen de buitengewone rechtbanken te verdwijnen, om plaats te maken voor rechtbanken uit beroepsrechters samengesteld. Men vergeet, dat de handelsrechtbanken insgelijks uitzonderlijke rechtbanken zijn. Ruim vijftig jaren pleit men voor eene afschaffing, waarvan zoo weinig spraak is, dat men deze instelling door allerlei hervormingen nog verstevigt.

De bewoording «verouderd» heeft doorgaans eene ongunstige beteekenis. Twee eigenschappen nu onderscheiden wat men vroeger «Goedemannenraden» noemde: de verzoening en de samenstelling dezer soort van rechtbanken. Zal men als verouderd eene rechtspleging beschouwen, die er naar streeft

partijen te verzoenen en een geding te vermijden met zijne risico's en kosten? Is de poging tot verzoening in dezen tijd van belangen- en klassenstrijd eerder geen ideaal, naar hetwelk ook op internationaal gebied meer dan ooit verlangd wordt?

Evenals de handelsrechtbanken zijn de werkrechtshraden uit gekozen rechters samengesteld en deze bestaan uit vertegenwoordigers der twee economische en maatschappelijke machten: werkgevers en werknemers, aan dewelke de beslechting hunner betwistingen wordt opgedragen. Zou dit ook als een misbruik van vroegere tijden (*abus d'un autre âge*) moeten beschouwd worden, dat men best naar een museum van rechterlijke oudheden sturen zou? Maar wat doet men dan met onze paritaire commissiën, die tegenwoordig zulke gewichtige rol vervullen?

De samenstelling der werkrechtshraden is bovendien eene bij uitstek democratische instelling. Zij stelt immers patroons en werklieden of bedienden in voeling op een netelig gebied. Zij verschaft hun de gelegenheid zich bij de atmosfeer van het recht aan te passen, hun gezichteinder uit te breiden en de gewoonte van onpartijdigheid te verkrijgen, die de voornaamste eigenschap van een rechter heeft te wezen.

Dit laatste punt, of liever die laatste waarheid, wordt door de bekampers der instelling in twijfel getrokken. Eenige jaren geleden is er in het *Journal des Tribunaux* een artikel verschenen, waar de werkrechtshraden werden afgeschilderd als de dienaren van bijzondere belangen, als geweldige voorvech-

ters der syndicaten, tegen dewelke de rechtsgeleerde bijzitters zich machteloos gevoelen. Men onderzocht de bijzitters van gelijk welke werkrechtscraad in den lande: allen zullen akkoord zijn om te verklaren, dat de gekozenen na korten tijd alle vooringenomenheid laten varen en met de meeste onpartijdigheid beslissen.

De berechting der geschillen, die thans tot de bevoegdheid behoort der werkrechtscraden, zou men aan de gewone rechtscers willen overlaten: vrederechters en rechtbanken van eersten aanleg (alsof de handelsrechtbanken zouden kunnen uitgesloten worden). Deze nieuwe rechterlijke hervorming zou geene vereenvoudiging der proceduur medebrengen. Indien het bedrag van den eisch de bevoegdheid van den vrederechter te boven gaat, zal de bediende zich moeten wenden tot de handelsrechtbank, vermits de werkgever in de meeste gevallen handelaar is. Deze kan immers tegenwoordig voor den vrederechter gedaagd worden wanneer het bedrag in betwisting de som van fr. 1000 niet overtreft.

Treedt de werkgever als aanlegger op, zoo zal hij dagen voor den vrederechter of voor de burgerlijke rechtbank, naar gelang het bedrag, en in dit laatste geval zullen pleitbezorgers moeten aangesteld worden. Betwistingen van boven de fr. 5000 tusschen patroons en bedienden zijn geen zeldzaamheid. Menig geding wordt ingespannen in terugbetaling van voorschotten tegen handelsreizigers of van tekorten tegen géranten, ook nog in betaling van schadevergoeding voor oneerlijke mededinging of voor bekendmaking van beroepsgeheimen. Drie soorten van rechtsmachten zullen dus bevoegd zijn om over geschillen wegens dienstcontract uitspraak te doen en de rechtspraak te vormen.

* * *

Dat de rollen der vredegerechten overladen zijn,

is een openbaar geheim. Zal eene spoedige en goed-ongevallen, op geneeskundige waarnemingen en op eene getarifeerde rechtspraak? Het getal soorten van werkgevers op dewelke de beschikkingen der wet op het dienstcontract toepasselijk zijn geworden, is tamelijk uitgebreid en dit laatste wordt thans op werknemers toegepast, die vroeger als handarbeiders werden beschouwd.

Eene andere vraag betreft het beroep. De vonnissen van eersten aanleg zijn vatbaar voor beroep vanaf een bedrag van fr. 500. Schaft men de werkrechtscraden af, zal men ook het recht van beroep afschaffen beneden een bedrag van fr. 1000 wanneer het vonnis door den vrederechter wordt uitgeschillen tot welke arbeids- en dienstcontracten aanleiding geven, en waarvan de beslechting niet gesteund is, zooals de geschillen nopens arbeidskoope rechtsbediening verzekerd zijn, zoo men de vrederechters gelast met de talrijke en veelsoortige sproken, of beneden de som van fr. 12.500, wanneer de beslissing uitgaat van de handelsrechtbank of van de burgerlijke rechtbank? Met aldus te handelen zou de wetgever ten opzichte der geestesarbeiders een waar onrecht plegen. Behoudt men, wat ook onvermijdelijk zou zijn, het recht van beroep zooals het door de organieke wet van Juli 1926 werd vastgesteld, zullen er twee grondslagen van beroep bestaan voor vonnissen eener zelfde rechtbank. En voor welke rechtscers zal het beroep ingediend worden, vermits ook de werkrechtscraden van beroep zouden verdwijnen?

Men ziet het: met de afschaffing eener « verouderde instelling » bewandelt men wegen met moeilijkheden bezaaid, en in de plaats van zich te bekommeren met de toekomst der werkrechtscraden zou men zich eerder moeten bekommeren met de toekomst der arbeidsgeschillen en met het lot der partijen.

E. V.

Aanneming van werk. — Verantwoordelijkheid van aannemer en bouwmeester uit hoofde van gebreken in het handwerk en in het gebruik der bouwstoffen.

Deze gebreken betreffen de eigenlijke uitvoering van het werk.

1. Principes.

De uitvoering van het werk is de bijzonderste taak van den aannemer en het hoofdzakelijk voorwerp zijner bediening. Hieruit volgt dat, in principie, de aannemer hoofdzakelijk verantwoordelijk is voor alle gebreken in het handwerk en in het gebruik der bouwstoffen (1).

Hij is vooreerst verantwoordelijk, wanneer hij alleen, zonder bouwmeester, te werk gesteld wordt:

hij mag de schuld op de door hem aangestelde werklieden niet verwerpen, althans niet nadat hij het werk goedgekeurd heeft. Men weet dat de « werkman » na goedkeuring, van alle verantwoordelijkheid ontlast is. Na deze goedkeuring bezit de aannemer geen verhaal meer tegen zijn werklieden. Dit geval schijnt onzes inziens, buiten alle betwisting.

Hij is anderzijds, verantwoordelijk, in hoofdzakelijke orde, wanneer een bouwmeester met de leiding en het toezicht der werken belast werd. In geval van gebreken in de uitvoering, kan het gebrek aan toe-

zicht vanwege den bouwmeester, den aannemer niet ontlasten. Al is de schuld van den bouwmeester (gebrek aan toezicht) bewezen, rechtvaardigt zij de schuld van den aannemer (gebrekkige uitvoering) niet. (2)

2. Mede-verantwoordelijkheid van den bouwmeester. Welk toezicht moet hij uitoefenen?

Zal de bouwmeester niet gedeeltelijk kunnen verantwoordelijk gesteld worden, voor de gebreken in de uitvoering?

Het rechtsbeginsel, dat wij reeds meermaals vermeld hebben, dient hier ook toegepast: de verantwoordelijkheid of mede-verantwoordelijkheid van den bouwmeester is in het gedrang, telkens er hem, op technisch gebied een schuld kan toegerekend worden, in de uitvoering van de hem opgelegde taak: t. t. z. toezicht en leiding der werken.

Indien hij, diensvolgens, aan zijne taak van leider en toezichter der werken, te kort gekomen is, betrekkelijk het handwerk of het gebruik der bouwstoffen, dan is hij ongetwijfeld verantwoordelijk. Hij mag namelijk geen gebrekkige werkwijze goedkeuren, noch een gebrekkige uitvoering gedoogen (3). Hij moet de noodige kennis bezitten om aan den aannemer, alle nuttige aanwijzingen te kunnen geven, ten einde alle gebrekkige uitvoering te beletten; zoo niet, kan hij mede-verantwoordelijk gesteld worden, voor de gebreken in de uitvoering waarover hij een onvoldoend toezicht uitoefende (4).

« L'architecte a pour devoir de surveiller les travaux en cours d'exécution et par une action constante et régulière, sinon de devancer les malfaçons de l'entrepreneur, tout au moins d'empêcher qu'elles ne deviennent irréparables soit en agissant directement contre celui-ci soit en prévenant le maître de l'ouvrage.

L'architecte spécialiste technicien est investi d'une mission de confiance. La surveillance constante de la bonne exécution de l'entreprise — ou des points essentiels de cette mission — serait tout à fait vaine s'il lui suffisait, pour satisfaire à cette obligation, d'adopter l'attitude facile du simple refus de réception provisoire. Non seulement, le propriétaire peut refuser tout honoraire, mais encore postuler dommages et intérêts, pour dépréciation du bâtiment.

L'expertise décidera s'il s'est rendu coupable de faits suffisamment graves, pour que la résiliation du louage d'ouvrage soit prononcée contre lui, et particulièrement, si aucun honoraire n'est dû. » (5)

De Rechtbank zal nochtans, in elk geval, moeten beoordeelen, naar gelang de omstandigheden, of aannemer en bouwmeester, elk voor een deel dienen aansprakelijk gesteld (de eene als uitvoerder, de andere als toezichter der werken) ofwel of de aannemer alleen dient aansprakelijk gesteld voor gebreken, waarover het toezicht van den bouwmeester, op redelijke wijze, niet kon geëischt worden.

Immers, volgens een eensluidende rechtsleer, is de bouwmeester niet gehouden tot een bestendige tegenwoordigheid op de werken, noch tot het onderzoek van de minste verrichting der werklieden verplicht. Hij moet, in principie, het recht van politie op het bouwterrein niet uitoefenen, noch bestendig toezicht houden over het werkvolk. Dit toezicht valt alleenlijk ten laste van den aannemer, buiten tegenstrijdige overeenkomst.

Talrijke detailwerken, betrekkelijk het behoorlijk en doelmatig gebruik van materialen, door het aangesteld werkvolk, zijn aan het bestendig toezicht van den aannemer onderworpen, en het gebrek aan dergelij-

lijk toezicht, vanwege den bouwmeester zou hem slechts verantwoordelijk stellen, in geval van bijzonder beding dienaangaande, of indien een speciaal toezichter, over deze detailwerken, door hem aangesteld en betaald werd.

Buiten dit geval, vallen de kleine details der uitvoering buiten de normale werkzaamheid van den bouwmeester.

Zijn toezicht moet niet en kan niet zijn van alle stonden: zijn gedurige tegenwoordigheid op de werken kan, buiten tegenstrijdig beding, niet geëischt worden. Gedurig controol over de minste verrichting van werklieden, kan wel, bij overeenkomst, van den bouwmeester gevergd worden, maar, onzes inziens, kan er van hem buiten dergelijke overeenkomst, slechts een normaal toezicht geëischt worden. Zoo niet, zou men aldus den aannemer alle bestuur en regeling van het werk ontnemen.

Men mag, nochtans, in tegenovergestelden zin, ook niet overdrijven en het toezicht, dat de aannemer zelf over zekere details der uitvoering moet uitoefenen, niet zoodanig verscherpen, dat hij alleen verantwoordelijk gesteld worde voor de algemeene uitvoering waarvan, zonder twijfel toezicht en leiding aan den bouwmeester behooren. Aannemer's en bouwmeester's taak dient rechtmatig en redelijk beoordeeld en niet buiten mate overdreven.

« Jugé que si l'on ne peut exiger d'un architecte qu'il suive pas à pas les ouvriers dans leurs travaux, au moins peut-on lui demander de s'assurer que ces travaux ont été bien exécutés. Son devoir sur ce point, est encore plus strict quand la sécurité publique peut être compromise par une mauvaise exécution des ordres donnés. » (6)

« Jugé que l'architecte chargé de la direction des travaux est en faute, lorsqu'on peut lui reprocher de n'avoir pas exercé une surveillance assez efficace et spécialement d'avoir laissé exécuter les déblais dans des conditions éminemment dangereuses; de ne s'être pas, avec l'entrepreneur assuré, si les conditions de stabilité d'un pignon voisin étaient suffisantes, et de n'avoir ordonné aucune mesure immédiate, après avoir été prévenu de la rupture d'une citerne. » (7)

Een arrest van Brussel heeft ten onrechte — onzes inziens — beslist dat de bouwmeester voor alle schuldige daad van den aannemer dient verantwoordelijk gesteld, daar hij voor taak heeft, alle schuldige daden, betreffende verborgen of zichtbare gebreken te voorkomen (8). Delvaux (9) weerlegt deze zienswijze en is van meening dat de bouwmeester ongetwijfeld niet verplicht is dag en nacht op de werken te blijven, ten einde een bestendig toezicht uit te oefenen. Het is voldoende dat hij op de werken weze, telkens zijn tegenwoordigheid noodzakelijk is, en meer bepaaldelijk, telkens het de uitvoering van werken geldt, die de veiligheid, het bestaan of de sterkte van het gebouw aanbelangen, of — volgens een andere opinie — bij den aanvang van elk der opeenvolgende gedeelten van het bouwwerk, ten einde alle noodige onderrichtingen aan den aannemer te kunnen geven.

Het gebrek aan toezicht — grondslag der verantwoordelijkheid of mede-verantwoordelijkheid van bouwmeesters dient, bij ontkenning, door den eigenaar (eischer) door alle rechtsmiddelen bewezen, doch kan uit vermoedens, of uit den aard zelf der gedane werken voortspruiten, of nog uit het enkel bewijs der gebreken die aan een normaal toezicht niet mochten ontsnappen (10).

3. Uitsluitende verantwoordelijkheid van den bouwmeester.

De bouwmeester zal voor gebreken in het handwerk, of in het gebruik van materiaal uitsluitend verantwoordelijk zijn, telkens het gebruik van buitengewoon materiaal, vreemd aan de gewone praktijk van aannemers, om reden van nieuwigheid of zeldzaamheid, door den bouwmeester bevolen werd. Hij is in deze omstandigheden verplicht aan den aannemer alle behoorlijke aanwijzingen op te geven, en een bijzonder minutieus toezicht over de bewerking, hetzij zelf, hetzij door aangestelde toezichters, uit te oefenen: zooniet, is de bouwmeester alleen verantwoordelijkheid, voor zooveel er nochtans aan den aannemer zelf geen nalatigheid of gebrek aan zorg kan toegerekend worden in het gebruik dezer materialen, volgens de aangewezen werkwijze.

4. Vervanging van aannemer. Inmenging van den eigenaar of den aannemer in het toezicht.

De bouwmeester kan zijn verantwoordelijkheid of mede-verantwoordelijkheid wegens gebrek aan toezicht niet ontgaan, onder voorwendsel dat de aannemer vervangen werd door een andere, die, buiten zijn toezicht de werken op onbehoorlijke wijze volbracht heeft. In geval van vervanging van aannemer, had de bouwmeester van den eigenaar moeten eischen dat de werken onder zijn toezicht voleindigd werden en hem verwitigen, dat hij, zooniet alle verantwoordelijkheid van zich afwees. Hij is dan, in laatst geval, verplicht het eereloon, voor leiding en toezicht vorozien, te weigeren (11).

De bouwmeester brengt ook geen wettelijke reden van ontlasting in, wanneer hij bewijst dat de aannemer of de eigenaar zich in de leiding en het toezicht der werken ingemengd heeft of dat de een of de andere de plannen gewijzigd heeft, zonder hem hiervan in te lichten (12).

L'architecte n'est pas exonéré de sa responsabilité par le fait que le propriétaire s'est immiscé dans la direction et l'exécution des travaux.

Les obligations de l'architecte dirigeant ne résident pas seulement dans la conception des travaux mais elles s'étendent à toutes les phases de l'exécution de ceux-ci. Il doit notamment sinon empêcher le propriétaire d'apporter aux plans et devis des modifications inutiles ou dangereuses, tout au moins lui faire à ce sujet les protestations nécessaires.

Mais il est déchargé de sa responsabilité relativement à un vice ou défaut apparent, si la propriétaire fait la réception de la construction et en fait l'emploi, suivant l'usage auquel elle était destinée. (13)

De bouwmeester met het toezicht op den regelmatig gang eener aanneming belast, moet eigenaar en aannemer beletten aan plannen en bestek nutteloos of gevaarlijke wijzigingen toe te brengen, en, desgevallend, daartegen verbod uit spreken of protest aantekenen, wil hij zich van alle verdere verantwoordelijkheid ontlasten. De bouwmeester blijft verantwoordelijk zelfs wanneer de aannemer buiten zijn weet de plannen verandert omdat hij een strenge waakzaamheid moest uitoefenen (14).

5. Gebrekkige bouwwijze door den eigenaar voorgesteld.

Aannemer en bouwmeester zijn samen met den eigenaar — elk in evenredigheid met zijne schuld — verantwoordelijk voor de uitvoering en goedkeuring

van een bouwwijze, die door den eigenaar voorgesteld werd, en die zij nochtans wisten gebrekkig te zijn, of waarvan zij de gebreken moesten kennen. Wanneer de eigenaar hun onderrichtingen wil geven, die strijdig zijn met de regels der bouwkunst, moeten zij zich tegen dezen wil verzetten (15).

6. Tweede toezichter naast den bouwmeester.

In openbare werkaanneming wordt door het Bestuur een conducteur der werken aangesteld naast den bouwmeester, die insgelijks met het toezicht belast is.

Buiten tegenstrijdige overeenkomst wordt de bouwmeester hierdoor van de verantwoordelijkheid wegens gebrek aan toezicht niet ontlast; wel, integendeel, daar er naast hem een tweede toezichter is, is hij des te meer verantwoordelijk daar de gebreken gemakkelijker kunnen nagegaan worden (16).

« La circonstance qu'un conducteur de travaux est adjoint à l'architecte chargé de la confection des plans, de la direction et de toutes les autres obligations usuelles, loin de le dégager de cette surveillance, prouve au contraire que c'était à lui qu'elle incombait en premier lieu. » (16)

7. Verantwoordelijkheid van den bouwmeester wegens gebrekkige uitvoering door specialisten-onder-aannemers of door den aannemer onder leiding van een ingenieur-specialist.

De bouwmeesters zijn aansprakelijk jegens den bouwheer, voor de verborgen gebreken, die zich binnen den termijn van 10 jaar te rekenen van de receptie voordoen, zelfs in de werken waarvan zij, gezien den specialen aard, de uitvoering aan specialisten-onderaannemers toevertrouwd hebben, b.v. werken van gewapend beton.

De bouwmeester, die zich beroept op specialisten, om deze betonwerken op bijzondere wijze te bestudeeren en te verwezenlijken in een bepaalde werkaanneming, is verantwoordelijk voor de schadelijke gevolgen eener gebrekkige uitvoering.

Gewis is hij gerechtigd, wanneer hij hiervoor door den bouwheer of eigenaar aansprakelijk wordt gesteld, den vakman, die zich gespecialiseerd heeft in gewapend beton, in het rechtsgeding te roepen, om zich te vrijwaren tegen de veroordeelingen, welke hij gebeurlijk zou oploopen voor de speciale werken, die hij aan dezen vakman toevertrouwd heeft. Doch men begrijpt allicht dat dit verhaal feitelijk en practisch gesproken, waardeloos zou zijn voor hem, wanneer de aangestelde vakman op geldelijk gebied onvermogen is. En is het niet altijd in deze omstandigheden dat de bouwheer liever tegen den bouwmeester zijn rechtsvordering zal inspannen?

Hieruit volgt, dat de bouwmeesters er het allergrootste belang bij hebben zich tot vaklieden en firmas te wenden, die sterk genoeg zijn, op geldelijk gebied, om hen gebeurlijk te kunnen vrijwaren. Immers, zooniet blijft hun verhaal theoretisch en zonder uitwerksel.

Het gebeurt ook dat speciale betonwerken, volgens een bepaald procédé, door den aannemer uitgevoerd worden, onder leiding van een ingenieur-specialist, door den bouwmeester daartoe aangesteld: deze laatste is in dit geval ook verantwoordelijk ten opzichte van den bouwheer, voor de gebreken die zich kunnen voordoen in het betonwerk, doch hij kan ook een verhaal in vrijwaring uitoefenen tegen den aannemer en tegen den ingenieur, met deze betonwerken

gelast, de eene voor wat de uitvoering, de andere voor wat de techniek betreft.

Hij kan echter zijne verantwoordelijkheid ten opzichte van den eigenaar of bouwheer niet ontgaan, door te verklaren, dat hij het betonwerk aan een vakman toevertrouwd heeft. Het Fransch Verbrekingshof heeft deze zienswijze aangenomen: al stelt hij voor bijzondere werken specialisten aan, toch blijft de bouwmeester aansprakelijk jegens den eigenaar, zoowel op burgerlijk als op strafrechterlijk gebied.

De bouwmeester, in de verwezenlijking van bepaalde procédés van betonwerken heeft dus altijd de voorzorg te nemen, zich te wenden tot goed bekende en sterke firma's en tot ingenieurs, die insgelijks alle waarborgen van bevoegdheid en solvabiliteit bieden.

Men weet dat de verantwoordelijkheid van den bouwmeester ten opzichte van den eigenaar krachtens art. 1792 en 2270 B. W. B. van openbare orde is: 't is te zeggen, dat zij bestaat, al had de eigenaar of de aannemer verklaard op zich te nemen al de gevolgen van het bouwwerk: alle afwijkingen aan voormelde artikelen gebracht, bij middel van bijzondere bedingen, zijn nietig.

Il est contraire à l'ordre public de convenir qu'on ne sera pas responsable de toutes fautes lourdes. Sont nulles la clause du cahier des charges aux termes de laquelle,

les entrepreneurs assument entièrement la responsabilité de 1792 C. c., l'architecte étant dégagé de toute responsabilité pour les travaux, faisant l'objet de ce cahier des charges, — ou la clause du cahier des charges, pour les travaux de béton armé, stipulant que l'entrepreneur est seul responsable de ces travaux et que l'architecte ne pourra en aucune manière être inquiété à ce sujet. (17)

André Rodenbach,
pleitbezorger,
Gent.

- (1) Delvaux Entrepr. trav. n° 318 en alle schrijvers.
- (2) Brussel 23-6-1932 (Immobilia I. oct. et nov. 1932).
- (3) Vrederegerecht Limburg 18-5-1898 (J. propr. et bât. 1898-151).
- (4) Lyon 3-2-1904 (Mon. Lyon 20-4-1904).
- (5) Burg. Rb. Brussel, 28 Oct. 1932 (Immobilia Jan. '33).
- (6) Lyon 7-11-1896 (La Loi 23-2-1897).
- (7) Burg. Rb. Brussel 10-2-1904 (Rec. Jur. Propr. et bât. 1904-232).
- (8) Hof van Beroep Brussel 30-11-1903 (P. P. 1904, 778).
- (9) Delvaux Entrepr. Trav. n° 320.
- (10) Nice 4-11-1912 (Le Droit 13-12-1912). Civ. Seine 25-2-1905 (Le Droit 29 sept. 1905).
- (11) Vrederegerecht Borgerhout 22-1-1904 (Rec. Jur. propr. et bât. 1904 p. 49).
- (12) Burg. Rb. Audenaerde 17-7-1903 (P. P. 1904-61).
- (13) Audenaerde 17-7-1903 (P. P. 1904-61).
- (14) Cass. fr. 16-5-1904.
- (15) Grenoble 28-3-1900 (P. P. 1900, 2, 431).
- (16) Burg. Rb. Brussel 23-6-1893 (J. T. 1894-6).
- (17) Cass. fr. 19-6-1929 D. 1930 I 169.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE GENT

12 Juni 1935.

Voorzitter: M. de Cocquéau des Mottes.
Raadsheeren: MM. Van Winckel en Piers.
Op. Min.: M. A. Remy, advocaat-generaal.
Pleiters: Mrs Verougstraete en Bernolet.

GECONTROLEERD BEHEER. — BEROEP ZONDER MACTIGING OF BIJSTAND VAN DEN COMMISSARIS. — ONTVANKELIJKHEID. — AANVRAAG TOT GECONTROLEERD BEHEER DOOR VENNOOTSCHAP. — MEERDERHEID DER BEHEERDERS, ZAAKVOERDERS OF COMMISSARISSEN VEREISCHT. — K. B. 15 OCTOBER 1934 n° 11.

Wanneer een vennootschap onder gecontroleerd beheer werd gesteld, kan zij tegen deze beslissing beroep aantekenen zonder daartoe door den aangestelden commissaris gemachtigd te zijn en zonder dat deze werd opgeroepen tot de beraadslaging die voor doel had de hervorming te bekomen van dit vonnis. Wanneer eene vennootschap het gecontroleerd beheer aanvraagt moet het verzoekschrift door de meerderheid van de beheerders zaakvoerders of commissarissen worden ingediend.

Spaar- en Leengilde van Oostcamp t/ Bernolet q.q.

1. Ontvankelijkheid van het beroep:

Overwegende dat het hooger beroep, ingesteld werd door den heer Léon Dhoore, die daartoe opdracht ontving door regelmatige beraadslaging van 4 April 1935; dat dit hooger beroep gedaan werd

binnen den termijn en naar de vormvereischte voorschriften door art. 11 van het Koninklijk Besluit van 15 October 1934 n° 11;

Overwegende dat de aangestelde commissaris ten onrechte beweert dat het beroep ongeldig is omdat beroepster daartoe geene machtiging bekam van den commissaris en omdat de commissaris niet opgeroepen werd tot de beraadslaging van 4 April 1935;

Overwegende dat art. 5 van het K. B. van 15 October 1934 aan den koopman verbiedt te pleiten zonder machtiging van den commissaris maar dat dit verbod zich niet uitstrekt tot het persoonlijk recht door art. 11 toegekend; dat het niet van den willekeur van den Commissaris kan afhangen of de belanghebbende moge bewijzen dat de wet gekrenkt werd ten zijnen nadeele;

Overwegende dat de wetgever niet heeft willen eischen dat de commissaris opgeroepen worde tot de beraadslaging die voor doel heeft de hervorming te bekomen van het vonnis dat de vennootschap onder gecontroleerd beheer stelde maar wel tot de beraadslagingen genomen tengevolge van eene wettelijke en onherroepelijke beslissing betreffende het gecontroleerd beheer;

Overwegende dat de gefailleerde alhoewel wettelijk beroofd van het beheer zijner goederen het recht heeft persoonlijk en zonder eenige machtiging verzet aan te tekenen tegen het vonnis dat het failliet verklaart en in hooger beroep te gaan tegen hetzelfde vonnis (art. 473 en 465 wet op de faillieten); dat insgelijks in geval van voorkomend concordaat de schuldenaar niemands machtiging moet bekomen om in hooger beroep te gaan (art. 21 der wet voorkomend concordaat);

Overwegende dat er geen reden bestaat om strenger te handelen tegenover hem die beweert dat de wet gekrenkt werd wanneer de rechtbank hem onder gecontroleerd beheer stelde;

II. Nietigheid der aanvraag :

Overwegende dat de aangestelde commissaris daarmede instemt dat de beschikkingen van het Kon. Besluit van 5 Januari 1935 ter zake niet toepasselijk zijn;

Overwegende dat de eerste rechter ten onrechte gemeend heeft deze beschikkingen te mogen inroepen;

Overwegende dat er geene gelijkenis bestaat tusschen eene aanvraag tot gecontroleerd beheer en een aanzoek tot geldelijken bijstand; dat ieder dezer voorwerpen beheerscht wordt door bijzondere regelen en zijne eigene rechtspleging bezit;

Overwegende dat de Middenstandkas van Landbouwkrediet geen wettelijke opdracht had om te handelen in naam van de Spaar- en Leengilde van Oostcamp;

Overwegende dat het verzoekschrift voorzooveel het uitgaat van deze laatste niet beantwoordt aan de voorschriften van art. 1 van het Koninklijk Besluit van 15 October 1934;

Overwegende dat wanneer het een vennootschap betreft, dit verzoekschrift door de meerderheid van de beheerders zaakvoerders of commissarissen moet ingediend worden;

Overwegende dat in het huidig geval slechts een beheerder der Spaar- en Leengilde van Oostcamp dit verzoekschrift onderteekende; dat de aanvraag bijgevolg ongeldig was en dat de eerste rechter deze niet mocht ontvangen;

Overwegende dat het nutteloos is te onderzoeken of de eerste rechter bevoegd was ratione materiae daar het vast staat dat de aanvraag niet ontvankelijk is;

Om deze redenen, het Hof :

Gehoord in zijn eensluidend advies de heer Advocaat-Generaal Remy;

Ontvangt het hooger beroep en erop beslissende vernietigt het vonnis a quo, verbeterende verklaart de aanvraag niet ontvankelijk en verwerpt ze.

HOF VAN BEROEP TE LUIK

5de Kamer. — 6 Juli 1935

Voorzitter : Mr Vroonen.

Raadsheeren : MMrs Lambrichts en Claessens.

Advocaat-Generaal : Mer. Hauben.

RECHTSPLEGING. (Burgerlijke en Handelszaken).

Overeenkomst van gemengden aard tusschen handelaars. Verhuring van onroerend goed. Burgerlijk Karakter.

Burgerlijke Rechtbank zetelende in Handelszaken — ten onrechte bevoegd verklaard. — Geen aanstelling van pleitbezorgers — nietigheid van procedure — Beroep ontontvankelijk.

Een overeenkomst tusschen handelaars gesloten om reden van hun handel, doch waarbij verhuring van onroerende goederen betrokken wordt, benevens andere bedingen, is van gemengden aard en moet

bijgevolg ter beoordeeling aan de Burgerlijke Rechtbank onderworpen worden.

Wanneer ten onrechte de Burgerlijke Rechtbank zetelend in handelszaken de voor handelsbetwistingen voorziene procedure heeft aangenomen en er geen pleitbezorgers werden aangesteld, is de procedure nietig en kan de zaak niet aan het Hof van Beroep onderworpen worden, daar de eerste aanleg niet werd uitgeput.

N. V. Brouwerij Unex/G. Hox.

Gezien het regelmatig in den vorm en ten gepaste tijd ingediend beroep; insgelijks het tegen-beroep ingeleid door de besluiten van den beroepene voor het Hof;

Overwegende dat beroepene Hox, eigenaar is van een gebouw te Hasselt, genaamd Radio Palace (thans Cameo) in hetwelk, gemakkelijheden van verscheiden aard, dranken en spijzen aangeboden werden aan het publiek;

Overwegende dat volgens mondelinge overeenkomst van 10 Maart 1931, over de bewoordingen derwelke partijen het eens zijn, het volgende bedongen werd tusschen beroepster en beroepene;

Hox bewaart de uitbating der gemakkelijheden in Radio Palace;

Hij staat aan Unex af het recht dranken, verfrischingen, pasteigebakken te verkoopen in het Café Radio Palace, alsmede de uitbating der kleedkamers;

Het mobilier voor die uitbatingen dienend, zal voor Unex gebruikt worden;

Bovendien zal Unex het «genot» hebben van de Cafésaal, van de keuken, van den W. C. en van drie kamers, gelegen op tweede verdiep van 't gebouw; Unex zal, als vergoeding, driemaandelijks en op voorhand 12.000 fr. betalen plus zekere terug-betalen.

De overeenkomst is opgemaakt voor zes jaar, aangenemende den 11 Juli 1931;

Overwegende dat eene dusdanige overeenkomst die als een onverdeelbaar geheel uitmakende voorkomt, van gemengden aard is;

Primo : afstand van een handelsuitbating voor wat betreft het recht van Unex toegestaan in het café dranken en spijzen te verschaffen;

En ten tweede, niet afstand van een huurrecht door een huurder zooals eerste rechter er over meende, maar verhuring door den eigenaar Hox, aan een huurder, Unex, van de lokalen en van het mobilier in de overeenkomst van 10 Maart 1931 opgesomd.

Overwegende, dat de verhuring van onroerende goederen, ter zake de bewuste lokalen en het mobiliair onroerend door bestemming, een burgerlijk karakter blijft bewaren, alhoewel ze tusschen handelaars geschiedt;

Dat ter wille dezer omstandigheid, de geheele kwestieuse overeenkomst — daar zij als onverdeelbaar voorkomt — een burgerlijk karakter bekomt;

Dat bijgevolg ook het voorhanden geschil, hetwelk strekt tot betaling van vergoedingen in voormelde overeenkomst, insgelijks van burgerlijken aard is;

Dat dit geschil — burgerlijk en commercieel tegelijk — niet voor een vrederecht kon gebracht worden;

Overwegende aldus, dat beroepene te recht de zaak

aanhangig heeft gemaakt voor de rechtbank van eersten aanleg van Hasselt;

Overwegende nochtans, dat door exploit in dato 5 Februari 1934, beroepene beroepster gedaagd heeft voor de Rechtbank van Hasselt, zetelende in Handelszaken.

Dat bij vonnis in dato 25 April 1935, de rechtbank van Hasselt — zetelende in Handelszaken — zich bevoegd verklaard heeft.

Overwegende dat Hox beroep ingeslagen heeft tegen dit vonnis en dat volgens hunne besluiten voor het Hof de partijen de bekrachtiging van dit vonnis aan de wijsheid van het Hof overlaten;

Overwegende, dat ten opzichte der bevoegdheid, de melding in het inleidend exploit van 5 Febr. 1934 dat de zaak, aanhangig wordt gemaakt voor de Rechtbank van Hasselt, zetelende in Handelszaken gansch overbodig was (Verbreking 23 Jan. 1930 en nota n° 2).

Dat de Rechtbank van eersten aanleg van Hasselt, in wiens arrondissement geen Handelsrechtbank ingericht is, bevoegd is zoowel over burgerlijke als over commercieele gedingen.

Dat voor een zulke rechtbank het feit dat een geding werkelijk van burgerlijken aard of van commercieelen aard is, alleen belang heeft voorwat de proceduur en de bewijsmiddelen betreft;

Overwegende aldus, dat de Rechtbank van Hasselt in machte was zich bevoegd te verklaren aangaande onderhavig geschil, maar dat zij erbij gevoegd heeft dat zij zich bevoegd erkende als «zetelende in Handelszaken»;

Maar overwegende, dat de ter zake gevolgde rechtspleging niet geldig is;

Overwegende inderdaad dat, zooals hooger gezegd, het geschil tegelijk burgerlijk en commercieel zijnde, als een geschil van burgerlijken aard diende beschouwd te worden en behandeld;

Overwegende bijgevolg, dat de voorschriften der burgerlijke rechtspleging in 't voorhanden geding dienden nageleefd te worden, in de mate dit kon geschieden;

Overwegende, dat de partijen niet persoonlijk in rechte mogen staan voor de rechtbanken van Eersten aanleg, wanneer het een burgerlijk geding geldt;

Dat zij dat recht niet verwerven uit de omstandigheid, dat eene Rechtbank van Eersten aanleg zich vergissende over den aard van een geding, zich bevoegd verklaard heeft «zetelende in Handelszaken» alzoo voor haar, ten onrechte, de proceduur toelattende in voege voor de Handelsrechtbanken;

Overwegende dat de verschijning der partijen door pleitbezorger voor de Rechtbank van Hasselt, wanneer het een burgerlijk geding geldt, eene substantieele formaliteit daartelt;

Dat zulke verschijning, ter zake niet geschiedde en dat aldus de beide vonnissen waartegen beroep — dit van 25 April 1934 en dat van 20 Juni 1934 — op eene zulke proceduur als die die gevolgd werd, nietig dienen verklaard te worden.

Overwegende, — daar de partijen voor de Rechtbank van Hasselt niet persoonlijk in rechte mochten staan — maar er onontbeerlijk door pleitbezorger moesten verschijnen, hetgeen niet gedaan werd; dat hieruit volgt dat zij in de proceduur in eersten aanleg als juridisch niet bestaande dienen aanschouwd te worden.

Overwegende dat — daar aanlegger en verweerster voor eersten rechter zonder bestaan waren en dus ook niet verschenen zijn — hun geschil voor de rechtbank ook niet bestaan heeft;

Overwegende bijgevolg dat de partijen ter zake den eersten graad der jurisdictie niet beloopt hebben;

Overwegende, dat de Beroepshoven Jurisdicties van tweeden graad daarstellen;

Dat wanneer de eerste graad der jurisdictie niet beloopt geweest is, de Beroepshoven uitspraak hoeven te weigeren;

Overwegende bijgevolg, dat het Beroep niet ontvankelijk is in zooverre het strekt tot kennisneming over de betwistingen tusschen partijen;

Om die redenen:

Het Hof, gehoord het advies van den heer advocaat-generaal Hauben.

Uitspraak doende over het beroep en het tegenberoep.

Alle verdere en tegenstrijdige besluiten afwijzende.

Ontvangt het beroep in zooverre het aan het Hof toelaat over het bestaan der vonnissen uit te spreken.

Verklaart beide bestreden vonnissen, nietig en doet ze te niet.

Zegt het Beroep niet ontvankelijk voor 't overige.

Veroordeelt beroepere tot de kosten der beide gedingen.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

(in beroep)

9 December 1935

Voorzitter: Mr Meulemans

Pleiters: Mrs De Ridder en Olbrechts

BEROEP (IN BURGERLIJKE EN HANDELSZAKEN). — BEPALEN VAN DEN AANLEG. — WERKELIJKE WAARDE VAN DE BETWISTING. — HUUROVEREENKOMST. — WEGENISTAKS. — KARAKTER: PERSONEELE BELASTING.

Wanneer het niet blijkt uit het bestreden vonnis dat de vordering werd betwist, noch in welke mate zij werd betwist, moet, bij het bepalen van den aanleg, er geen rekening worden gehouden, noch met het bedrag van den eisch in de dagvaarding vervat, noch met het bedrag der veroordeeling, doch enkel met de werkelijke waarde van de betwisting na 't sluiten der debatten voor den eersten rechter. De wegenisbelasting is een personeele belasting. Tenzij het huurovereenkomst er anders over beschikt, is zij derhalve door den huurder verschuldigd.

Bernaerts t/ Mertens

Aangezien er betwisting ontstaat omtrent de ontvankelijkheid van het beroep;

Aangezien de oorspronkelijke vraag strekte tot de betaling van twee maanden huur, vervallen in Januari en Februari 1935, geschat op 600 frank per maand, en daarenboven tot de betaling van een wegenistaks, berekend voor een gedeelte van het jaar 1934 op een bedrag van 412,50 frank;

Aangezien de eerste rechter, zonder zijn uitspraak

met redenen te omkleeden, zich ertoe bepaald heeft den huidige beroeper te veroordeelen tot de betaling van de gevorderde bedragen;

Aangezien, wegens het niet overleggen van conclusiën of nota's genomen vóór den eersten rechter, de rechtbank niet kan uitmaken of bij het sluiten van de debatten, de twee voorwerpen van de vordering betwist zijn geweest en al evenmin in welke mate ze werkelijk zouden betwist geweest zijn;

Aangezien het niet te betwijfelen valt dat bij het bepalen van den aanleg er geen rekening moet gehouden worden noch met het bedrag van den eisch vervat in de dagvaarding, noch met het bedrag van de veroordeeling, echter wel met de werkelijke waarde van de betwistingen die de partijen nog verdeelen na het sluiten der debatten voor den eersten rechter;

Over den grond:

Aangezien deze laatste in zijn vonnis niet zegt of het in eersten of in laatsten aanleg is geweest;

dat het bedrag van de gevorderde sommen duizend frank overschrijdt;

dat ten overstaan van deze vaststelling, tegen de beweringen van den gedaagde in beroep in, het beroep ontvankelijk dient verklaard;

Aangezien er thans geen betwisting meer bestaat over het bedrag van de verschuldigde huur geschat in zijn geheel op 1200 frank waarvan in den loop der debatten, de beroeper een aanbod van betaling heeft gedaan;

Aangezien het geschil nog slechts gaat over een som van 412,50 fr. betreffende de wegenistaks, waaromtrent geen enkel beding, wat de betaling betreft, door de partijen in de mondelinge huurovereenkomst werd voorzien;

dat de betwisting gaat over den aard van deze belasting die, naar de bewering van den beroeper, een grondbelasting, naar die van den gedaagde in beroep, een personeele belasting is;

Aangezien de wegenisbelastingen, evenals de belastingen voor de goten, de gevels en de electriciteit, moeten gerekend worden als personeele belastingen ten laste van den huurder die er het genot van heeft gedurende de bewoning (vredegerechten Brussel, 4 Juni 1927 — Molenbeek, 20 September 1927 — Verviers, 20 October 1925, de 2 eerste in de Pasicrisis 1928-3-46; de tweede, Jur. Liège, 319);

dat het weinig of geen belang heeft dat de wegenistaksen berekend worden op de gegevens van het kadastraal inkomen;

Aangezien het blijkt uit de voorgaande beweegredenen dat de som van 412,50 fr. verschuldigd is door den beroeper;

Om deze redenen de rechtbank, recht sprekende in graad van beroep, verklaart het beroep ontvankelijk doch niet gegrond.

Veroordeelt den beroeper in de kosten van het beroep.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD !!!

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

8e Kamer. — 11 December 1935.

Voorzitter : Mr. De Baer.

Rechters : MM. Schilling en Van Lennep.

Openbaar Ministerie : Mr. Van Hille.

VERVOER. — VLUCHTHEUVEL. — DOEL VAN DEN WETGEVER : KANALISATIE VAN HET VERKEER (ART. 27 K. B. 1 FEBRUARI 1934). — LICHTZUILEN MET ORANJEHEEL, LICHT BOVENDIEN VEREISCHT (ART. 138 ZELFDE K. B.).

Een verhooging op den openbaren weg kan slechts als vluchtheuvel beschouwd worden indien hij werd aangelegd om het verkeer te regelen en te kanalisieren; dit is niet 't geval indien zij slechts aangebracht werd om de personen die van een tram afstappen de gelegenheid te geven zulks veilig te doen. Art. 138 van het K. B. eischt bovendien dat de vluchtheuvels voorzien wezen van lichtzuilen die op den top een oranjeheel licht dragen.

Op. Min. t/ Vervliet.

Aangezien den betichte ten laste wordt gelegd dat hij, rijdende in de richting van Berchem, ter hoogte van de Harmonie, den vluchtheuvel aangelegd om het verkeer te kanalisieren links voorbij zou gereden hebben en ter hoogte van het kruispunt Mechelschensteenweg-Belgiëlei, een viertal autos voorbij zou gestoken hebben;

Aangezien, zooals reeds beslist werd door den eersten rechter de bedoelde verhooging aangebracht op den Mechelschensteenweg tegenover de Harmonie, alhoewel doorgaans vluchtheuvel geheeten niet dient beschouwd te worden als een vluchtheuvel, aangelegd om 't verkeer te regelen zooals voorzien in artikel 27 van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934;

Aangezien inderdaad deze vluchtheuvel aangebracht werd, niet om 't verkeer te kanalisieren maar om aan de personen die den tram afstappen de gelegenheid te bieden zulks veilig te doen; dat indien in afwezigheid van de tram de autos alleen rechts van den vluchtheuvel mochten rijden den Mechelschensteenweg zonder reden en nutteloos versmald zou zijn op de breedte van een wagen zonder het verkeer veiliger te maken zooals het doel is van de vluchtheuvels aangelegd om het verkeer te kanalisieren;

Aangezien bovendien artikel 138 van het Koninklijk Besluit luidt als volgt : « De op de vluchtheuvels aan te brengen lichtzuilen dragen op den top een oranjeheel licht. De verlichting van die zuilen moet derwijze opgevat zijn, dat de basis ervan volkomen zichtbaar is voor de gebruikers », moet in dien zin uitgelegd worden dat de vluchtheuvels aangelegd om het verkeer te kanalisieren een lichtzuil moeten dragen, om als dusdanig door de weggebruikers beschouwd te worden, in andere woorden, dat het enkel is wanneer er een lichtzuil bestaat dat de weggebruiker kan weten dat hij rechts van den vluchtheuvel moet rijden;

Aangezien op den bedoelden vluchtheuvel geen lichtzuil bestaat;

Dat de feiten A. en B. niet bewezen zijn gebleven en het vonnis hieromtrent uitgesproken door den eersten rechter dient bekrachtigd te worden;

Dat de betichting C. niet bewezen is gebleven; dat inderdaad indien het bewezen is dat betichte de voertuigen heeft voorbijgestoken die tusschen den zoogezegden vluchtheuvel en het voetpad waren, de afstand tusschen dien vluchtheuvel en de kruising nog ongeveer 20 meter is, zoodat het niet bewezen is dat het feit van voorsteken zich op de kruising heeft voorgedaan;

Om deze redenen, rechtdoende bij tegenspraak, Aanvaardt de Rechtbank het beroep, en voor zoo veel noodig de redenen van het vonnis a quo aannemende, rechtdoende tegensprekelijk bekrachtigt het bestreden vonnis voorwat feiten A. en B. betreft. Hervormt het bestreden vonnis voorwat het feit C. betreft. Spreekt betichte vrij en stelt hem buiten zaak zonder kosten.

VREDERECHT TE BILSEN

17 Januari 1934.

Vrederechter : M. Bartels.
Pleiters : Mrs Albert en Driessen.

RECHTSPLEGING. — DAGVAARDING GEMEENTE. — BELASTINGEN. — DWANGSCHRIFT. — VERZET ONTVANKELIJK TOT UITVOERING. — GEMEENTELIJKE BELASTING WEGENS STANDGELD.

Eene gemeente wordt rechtsgeldig gedagvaard in den persoon van den burgemeester, zijnde op het Gemeentehuis, en er sprekende met een schepen, bij afwezigheid van den burgemeester.

Verzet tegen een dwangschrift inzake belasting is ontvankelijk zolang het dwangschrift niet werd uitgevoerd daar dit laatste dient gelijk te worden gesteld met een vonnis bij verstek.

Om standgeld te mogen eischen is de gemeente verplicht te bewijzen dat de verkoop geschiedde op markten en openbare plaatsen, wegen en gemeente-eigendommen.

Wollacker t/ Gemeente Genck.

Aangezien door exploit van deurwaarder Tomsin, dato 6 December 1933 geboekt, aanlegger verzet heeft beteekend aan de gemeente Genck, vervolging en benaarstiging van haar college van Burgemeester en Schepenen, in den persoon van den Burgemeester, zijnde op het gemeentehuis, en er sprekende aan heer Geurts, schepen, de burgemeester afwezig zijnde, die het origineel voor gezien geteekend heeft, tegen de uitvoering van het dwangbevel hem beteekend door Arthur Thielens, deurwaarder der gemeentebelastingen te Genck op 26 Oogst 1933 en bij zelfde tekst zelfde verzoek dagvaarding gegeven aan de gemeente Genck om te verschijnen op Woensdag, 13 December 1933 voor het Vrederecht van het kanton Bilzen; voor de redenen in de dagvaarding aangehaald;

Aangezien de verweerster de nietigheid dezer dagvaarding inroept, daar de gemeente niet gedagvaard is kunnen worden in den persoon van een schepen, tenzij wanneer de burgemeester belet of afwezig is of wanneer de schepen afgevaardigd was hem te

vervangen (art. 69 5° en 70 van het Burgerlijk Rechtsplegingswetboek, art. 90 § 9 en art. 148 der gemeente wet);

Aangezien in de betwiste dagvaarding de gemeente Genck niet gedagvaard is geweest in den persoon van schepen Geurts; doch het exploit van verzet en rechtsingang toegericht is tegen de gemeente Genck vervolgingen benaarstiging van haar college van burgemeester en schepenen in den persoon van den burgemeester en alleenlijk overhandigd is geweest aan één der schepenen;

Aangezien dit exploit aldus regelmatig opgesteld is; dat, door het feit van zijne verschijning de burgemeester erkent dat het exploit hem in handen gesteld geweest is;

Aangezien volgens artikel 90 en 148 der gemeentewet het college van Burgemeester en Schepenen gelast zijn met de rechtsvorderingen van de gemeente;

Aangezien aldus de voorschriften der wet nageleefd geweest zijn en de nietigheid van het exploit niet tegengesteld kan worden;

Aangezien verweerster nog beweert dat de vraag niet meer ontvankelijk is daar het verzet te laat werd beteekend;

Aangezien het dwangschrift van 26 Oogst 1933 welke in zake van belasting de kracht heeft van een vonnis bij verstek niet uitgevoerd is geweest; dat aldus artikel 158 en 159 van het W. B. van Burgerlijke Rechtsvordering moeten toegepast worden en het verzet op tijd werd beteekend;

Wat den grond der zaak betreft :

Aangezien bij toepassing van het gemeentereglement van 23 December 1929 op de standplaatsen, verweerster de som van 998,40 frank voor standgeld eischt;

Aangezien art. 1 van bovengemeld reglement luidt als volgt: « Er wordt ten voordeele der gemeente een plaats- of standgeld op de markten en openbare plaatsen, wegen en gemeente-eigendommen geheven, » en art. 6 : « de rechten hierboven opgesomd zijn toepasselijk op de personen die te koop stellen en op eigenaars van voertuigen staande op de openbare wegen ».

Aangezien aanlegger beweert dat zijn barak niet op grond der gemeente staat, maar op privaat eigendom, dat aldus het gemeentereglement van 23 December 1929 niet toegepast kan worden;

Aangezien inderdaad volgens overeenkomst tusschen de naamlooze vennootschap « De Nieuwe Kempen » en aanlegger op 22 November 1930 gesloten, geboekt den 12 Juli 1930, boek 83, blad 82, vak 130, geen verzending : Ontvangen 236 frank. De Ontvanger (get.) J. Basteyns, de Nieuwe Kempen, in optie tot aankoop aan aanlegger heeft gegeven een perceel bouwgrond gelegen te Zwartberg, optie die gelicht moet worden binnen de drie maanden na de voltooiing van den weg Winterslag-Verkensteeg-Zwartberg, en in afwachting optienemer toelating geeft op den eigendom der maatschappij eene barak te plaatsen mits betaling van vier frank per dag;

Aangezien verweerster het bewijs niet bijbrengt dat de barak van aanlegger op haar eigendom staat en niet op eigendom der «Nieuwe Kempen»; dat integendeel volgens de kadastrale plannen, de barak van aanlegger wel op eigendom van de «Nieuwe Kempen» geplaatst is;

Aangezien aldus verweerster zonder recht voor

standplaats de som van 998,40 frank geëischt heeft voor dewelke zij de meubelen van aanlegger in beslag genomen heeft;

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter van het kanton Bilsen, tegenrijdijg uitspraak doende — alle andere tegenrijdijg beslitselen verwerpende verleenen akte aan aanlegger dat hij het geding op meer dan 500 frank schat; zeggen dat het exploit van rechtsingang regelmatig is opgesteld en geldig is in zijnen vorm; verklaren het verzet ontvankelijk en gegrond, verklaren nietig en zonder waarde het dwangbevel aan aanlegger op 17 Juli 1933 beteekend en aldus het inbeslagnemen der roerende goederen welke door exploit van 20 Oogst 1933 gedaan werd zonder waarde;

Zeggen dat de gemeente Genck zonder recht is om van aanlegger de geëischte som van 998,40 frank te vergen; veroordeelen verweerster tot de kosten des gedings.

DIT VONNIS WERD BEKRACHTIGD DOOR DE

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

25 Mei 1934.

Voorzitter : Ridder de Schaetzen.

Rechters : MM. Réard en Neveu.

Pleiters : Mrs Driessen en Albert.

Aangezien het beroep regelmatig en ontvankelijk is;

Aangezien volgens gemeentereglement van 23 December 1929 goedgekeurd door Koninklijk Besluit van 30 April 1930, ten voordeele van de gemeente Genck een plaats- of standgeld op de markten en openbare plaatsen, wegen en gemeenteeigendommen geheven wordt ten laste van de personen die allerehande waren te koop stellen en van de eigenaars der voertuigen staande op de openbare wegenis;

Aangezien op 17 Juli 1933 de gemeente aan den geïntimeerde, volgens de wet van 29 April 1819 op de heffing der onrechtstreeksche gemeentebelastingen, een dwangbevel uitgereikt heeft ten einde betaling te bekomen van een som van 998,40 frank verschuldigd wegens standplaatsbelasting, invorderbaar verklaard den 9 Juni 1933;

Aangezien op 26 Augustus 1933 de gemeente aan den geïntimeerde herhaald bevel heeft doen beteekenen en bij weigering er aan te voldoen beslag tot uitvoering heeft doen leggen op de roerende voorwerpen aan den geïntimeerde toebehoorende;

Aangezien door geregistreerd exploit van 6 December 1933 de geïntimeerde aan de gemeente verzet aangeteekend heeft tegen de uitvoering van het dwangbevel van 16 Juli 1933 en tevens zijne vordering ingesteld heeft tot nietigverklaring van dat dwangbevel en van het beslag tot uitvoering van 26 Oogst 1933;

Aangezien de gemeente beweert dat het inleidend exploit van 6 December 1933 nietig is omdat het beteekend werd aan schepen Geurts en niet aan den burgemeester of hij belet van deze aan den eersten schepen ;

Aangezien het betwist exploit beteekend werd «aan

de gemeente Genck, vervolging en benaerstiging van haar college van Burgemeester en Schepenen in den persoon van den burgemeester zijnde op het gemeentehuis en er sprekende aan Mijnheer Geurts, schepen, die mijn origineel voor gezien heeft geteekend;

Aangezien het exploit aldus opgesteld heelemaal voldoet aan de voorschriften van artikel 69, 5° van het wetboek van burgerlijke rechtspleging; dat inzonderheid de deurwaarder vastgesteld heeft dat de burgemeester afwezig was en dat hij dus gerechtigd was het exploit aan den schepen Geurts aan te zeggen; dat deze moet aanzien worden als zijnde afgevaardigd om den burgemeester te vervangen;

Aangezien de gemeente nog aanvoert dat het verzet van den geïntimeerde laatijdig werd gedaan en dat zijne vordering dientengevolge niet meer ontvankelijk is;

Aangezien het verzet tegen een uitvoerbaar dwangbevel ontvankelijk is, zolang de belanghebbende niet aangenomen heeft de opgevorderde som te betalen of zolang het dwangbevel niet ten uitvoer gelegd wordt;

Aangezien de geïntimeerde nooit heeft aangenomen al of gedeeltelijk de betwiste belasting te betalen; dat het dwangbevel van 17 Juli 1933 ook niet ten uitvoer gelegd werd daar er nooit overgegaan werd tot den verkoop van de voorwerpen die op 26 Augustus 1933 in beslag tot uitvoering genomen werden;

Aangezien het plaats- of standgeld geheven wordt op de bezetting van een gedeelte van de openbare wegenis door personen die er te koop stellen en door eigenaars der voertuigen die er staan, en dat het bedrag van de belasting bepaald wordt volgens de ingenomen oppervlakte;

Aangezien de gemeente niet bewijst dat de winkel die Wollacker uitbaat eenige oppervlakte van de openbare wegenis inneemt; dat de opgevorderde belasting dus niet verschuldigd is;

Om deze redenen :

De Rechtbank statueerende wedersprakelijk in openbare terechtzitting;

Alle verdere of strijdige conclusiën van de hand wijzende;

Bekrachtigt het bestreden vonnis en veroordeelt de eischeres in beroep tot de kosten van beroep.

VREDEGERECHT TE NINOVE

4 Januari 1936

Vrederechter : Mr. L. Cogen.

Pleiters : Mrs Van den Berghe en Beeckman.

RECHTSPLEGING (IN BURGERLIJKE EN HANDELSZAKEN). — AANLEG. — SCHATTING VAN DEN EISCH, DOOR EISCHER OP MIN, EN DOOR VERWEERDER OP MEER DAN DUIZEND FRANK. — ART. 33 EN 35 DER WET OP DE BEVOEGDHEID. — KON. BESL. VAN 13 JANUARI 1935.

Indien de aanlegger in zijn exploit de actie schat op min dan 1000 frank, en diensvolgens eene dagvaarding doet overeenkomstig de Rechtspleging voor-

*zien bij het K.B. van 13 Januari 1935, duidt hij hierdoor de te volgen procedure aan.
Dit exploit dat geldig is op het oogenblik der betee-
kening kan niet nietig gemaakt worden door een
latere schatting van den verweerder.*

Lauwerier t/Renders.

Gehoord de partijen in hunne middelen van verdediging en besluiten;

Gezien art. 41 der wet van 15 Juni 1935, op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Aangezien de dagvaarding opgemaakt werd in het Nederlandsch gelijk voorgeschreven bij art. 2 der voornoemde wet;

Aangezien verweerder beweert, dat de gebruikte rechtspleging (namelijk die voorzien door het K. B. no 65 van 13 Januari 1935), niet ontvankelijk is, omdat zij maar toepasselijk is op zaken wier waarde de 1000 frank (hoogste aanleg) niet overtreft, en ook omdat verweerder luidens artikel 33 alinea 2 van de Wet op de Bevoegdheid van 25 Maart 1876, den eisch schat op meer dan 1000 frank, — daarvoor had de gewone rechtspleging moeten gevolgd worden;

Aangezien er dient opgelet dat in zake verweerder niet de nietigheid van het exploit inroept, maar wel die van de rechtspleging, 't is te zeggen, van de wijze waarop het exploit beteekend werd;

Aangezien ingeval de waarde van een geding niet spruit uit den inhoud zelf van het exploit, met inachtneming van artikel 21 tot en met 31 der wet op de bevoegdheid, eischer, luidens artikel 33 alinea 1, indien alle basis tot schatten volgens voornoemde artikels 21-31 ontbreken, zijn eisch zelf mag schatten in zijn exploit of in zijne eerste besluitselen, zooniet zegt artikel 33 voornoemd, zal het vonnis in hoogsten aanleg zijn;

Aangezien in zake, eischer zijnen eisch in het exploit op min dan 1000 frank schatte, daardoor heeft eischer dan ook de procedure die te volgen was aangeduid, want op het oogenblik waarop het exploit beteekend wordt, is die schatting (of gebrek aan schatting) wel de eenige wettige leiddraad tot het aanwenden der rechtspleging; (1)

Aangezien die wettigheid later niet kan ontzenuwd worden door eene nieuwe schatting, want ware dit mogelijk, dan zou de verweerder immer het middel bezitten om het volgen der Rechtspleging van het Koninklijk Besluit no 65 onmogelijk te maken; en dit zou regelrecht indruischen tegen den wil van den Wetgever;

Aangezien weliswaar, het artikel 33 zelf eene hogere schatting voorziet, maar deze heeft dan betrek tot de vaststelling van den aanleg, en dit punt is te onderzoeken, niet door den eersten Rechter, maar wel door de Rechtbank van Beroep (artikel 35 Wet op de Bevoegdheid) — (Hof van Beroep Gent, 20 December 1879, B. J. 1880 blz. 28; Hof van Verbreking, 27 Mei 1886, Pas. 1886. I. 243, 29 Mei 1911, Pas. 1911. I. 309; 8 Januari 1903, Pas. 1903.1.72).

Aangezien trouwens de Rechtspleging voorzien door het K. B. nr 65 van 13 Januari 1935 voor doel heeft, niet het vrijwaren van een of ander recht van den verweerder, hetgeen logischerwijze de niet-ontvankelijkheid van den eisch ingeval van miskenning van de voorziene rechtspleging zou meeslepen, doch wel een

fiskaal doel heeft ten voordeele van den eischer, zooals spruit uit geheel het verslag aan den Koning betrekkelijk het K. B. no 65; de Wetgever bewerkt vermindering van kosten om het inleiden van weinig gewichtige gedingen mogelijk te maken voor dewelke een eischer vroeger terugdeinsde wegens de hoge fiskale kosten, deze worden afgeschaft, namelijk door voor die kleine gedingen het zegelrecht en de registratie (binnen de vier dagen volgens artikel 20 der Wet van 22 Frimaire Jaar VII) af te schaffen;

Aangezien dus de Rechtspleging in zake wel regelmatig werd aangewend en de zaak wel ontvankelijk is;

Aangezien wat den grond der zaak betreft, verweerder beweert dat er spruit uit twee authentieke testamenten dat hij recht van inwonen heeft bij zijne schoonouders, eischers;

Aangezien die zienswijze niet kan aangenomen worden;

Aangezien inderdaad een testament een eenzijdige en immer herroepbare akte is;

Aangezien een testament slechts geldend kan worden tegenover de er in vermelde personen na het overlijden van den testeierenden, zoo deze het niet herroepen heeft door een ander testament;

Aangezien verweerder dus in deze twee testamenten niet is tusschen gekomen als partij, en die testamenten nog immer geen kracht van wet bekomen hebben;

Aangezien verweerder dus uit die testamenten voornog geen recht kan putten zooveel te min daar eischer beweert die testamenten te hebben ingetrokken;

Aangezien verweerder dus enkel bij gedoogen bij de eischer inwoont, dat hij daartoe noch titel noch recht heeft;

Aangezien de eisch aldus gegrond is;

Om deze redenen :

Wij Vrederechter, tegensprekelijk beslissende en in laatsten aanleg, en alle verdere tegenstrijdige besluitselen als ongegrond verwerpende,

Zeggen voor recht dat de gevolgde rechtspleging regelmatig werd aangewend.

Verklaren den eisch ontvankelijk en gegrond;

Zeggen dat verweerder het huis of gedeelte huis van eischer bewoont zonder titel noch recht;

Verwijzen verweerder om binnen de tien dagen na de beteekening van het tegenwoordig vonnis het huis of de door hem er in betrokken plaatsen te verlaten, en in goeden toestand ter beschikking van eischer te stellen.

Bemachtigen zooniet eischer het huis of de betrokene plaatsen te doen ontruimen door het ambt van een deurwaarder, met de gewone pleegvormen der wet.

Verwijzen verweerder tot de kosten des gedings begroot ter somme van 21 frank, niet inbegrepen de kosten van expeditie dezer.

Verklaren voor zooveel nuttig het tegenwoordig vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande beroep en zonder borg.

(1) Contra : Vredegerecht Herzele, 31 Juli 1935, Rechtskundig Weekblad van 29 September 1935.

ERRATUM

In ons nummer van 29 December 1935 drukten we een vonnis af van het vredegerecht, 3de Kanton Antwerpen, kol. 582 en volgende, gevolgd door een nota.

In ons nummer van 5 Januari 1936 gaven we een vonnis van de Burgerlijke Rechtbank van Antwerpen 3de Kamer, kol. 604 en volgende. Ten gevolge van een missing in de schikking der bijdragen verschenen deze twee vonnissen welke betrekking hebben op de onderhoudsverplichting van kinderen tegenover ouders in een afzonderlijk nummer niettegenstaande zij te zamen behooren. Het vonnis van de Burgerlijke Rechtbank diende eerst gelezen en moest daarna gevolgd worden door het vonnis van den vrederechter en de nota.

BIBLIOGRAPHIE

André BUTTGENBACH. — *Les contrats par Porte-Fort et les déclarations de Commandants en Droit civil et en Droit Fiscal.* — 1935. — Bruxelles, Etabl. Bruylant.

Deze studie werd bekroond in den universitair prijskamp 1932-34.

Het was een terecht verdiende onderscheiding.

Contracten waarbij men zich sterk maakt en command-verklaringen komen dagelijks voor in de praktijk en zijn zoozeer door de rechtsleer verwaarloosd geworden. Schrijver onderzoekt achtereenvolgens de beide soorten verbintenissen, tracht hun juridische natuur nauwkeurig te bepalen en leidt dan uit de gewonnen beginselen de gevolgtrekkingen af die zich voordoen op het gebied zoowel van het burgerlijk als van het fiscaal recht.

Dit geeft gelegenheid aan den schrijver tot een grondige en volledige analyse van heel de rechtsleer en vooral van de welige rechtspraak op dit stuk, waarbij de auteur niet zelden gelegenheid vindt tot nieuwe inzichten die ingaan tegen de heerschende rechtspraak. J. M.

Le Chevalier BRAAS, Professeur à l'Université de Liège. — *Procédures de ouverture des successions et voies d'exécution.* — 1935. — Bruxelles, Etabl. Bruylant.

De leerboeken van burgerlijke en strafrechterlijke proceduur, die van zijne hand verschenen zijn, hebben terecht Prof. Braas van de Universiteit van Luik den faam bezorgd, naast een uitstekend jurist, ook een merkwaardig leeraar te zijn. Deze werken die de vrucht zijn van zijn universitaire cursussen, munten inderdaad uit door een buitengewone klaarheid en bevattelijkheid. Studenten kunnen zich moeilijk meer geschikte leerboeken droomen en ook de jurist in de praktijk neemt voortdurend graag de werken van Prof. Braas ter hand om er onmiddellijk de klare uiteenzetting der beginselen of de essentieelste gegevens der rechtspraak terug te vinden. Diezelfde degelijke methode wordt door den schrijver gebruikt in zijn nieuw werk over de proceduur betreffende de erfenissen en de middelen tot uitvoering. Over deze stof, meer speciaal behoorende tot het domein van het notariaat, bestond geen monografie die heden ten dage nog bruikbaar was.

Het werk van Prof. Braas voorziet in deze leemte en brengt ons in een eerste deel alle onmisbare gegevens betreffende de opening der erfenissen: zegellegging, inventaris, aanvaarding of verwerping der erfenis of gemeenschap, testament, verdeling, verkoop van roerende en onroerende goederen.

In een tweede gedeelte wordt gehandeld over de middelen tot uitvoering der vonnissen en der akten. Achtereenvolgens worden behandeld de verschillende manieren van inbeslagname van roerende goederen waarna een uitvoerige uiteenzetting volgt van alle formaliteiten betreffende beslag op onroerende goederen: gedwongen onteigening en dadelijke uitwinning.

Een leerboek betreffende deze stof ontbrak totnogtoe in onze rechtsliteratuur en het thans verschenen boek volledigt op uiterst gelukkige wijze het algemeen deel van het leerboek der proceduur van Prof. Braas. Het heeft er dan ook al de groote hoedanigheden van. J. M.

Nederlandsche Vereeniging voor Geestelijke Volksgezondheid. — *Geestelijke hygiëne en Jeugdbescherming.* — Landelijk Congres, 6-7 Mei 1935, te Amsterdam. — Uitgevers- en Drukkersmaatschappij F. Van Rossen, Amsterdam. — Prijs fl. 2.

Het verslag van het Landelijk Congres dat in de maand Mei l.l. te Amsterdam gehouden werd door de Nederlandsche vereeniging voor Geestelijke Volksgezondheid, is zoo pas verschenen. Het is een boek rijk aan inhoud, waaruit onze juristen buitengewoon veel kunnen leren.

Het boek bevat den volledige tekst van al de referaten welke op de uiteenzetting zijn gevolgd.

Dr F. S. Meyers, voorzitter van het congres, zette voorafgaandelijk de bedoelingen uiteen welke de Nederlandsche vereeniging voor Geestelijke Volksgezondheid wenschte te verwezenlijken. Na deze uitstekende inleiding vinden we een belangrijk opstel van Professor Pompe over «De onmaatschappelijkheid der jeugd in het kader der huidige maatschappij». Op deze spreekbeurt volgde een interessante discussie tusschen Prof. Pompe, Prof. Bonger en den heer Faber aangaande den invloed van de echtscheiding op de verwaarloozing der jeugd.

De overige werkzaamheden van het congres waren zeer rationeel ingedeeld in vier groote afdelingen: de voorlichting, de observatie, de behandeling, de opleiding.

De vermelding van de verschillende gehouden referaten duidt op zichzelf reeds het belang ervan aan: De Voogdijraden, door Mej. Mr. M. Hugenholz; De Kinderpolitie, door Mej. E. Pierson; De Ambtenaar voor de Kinderwetten, door C. J. Toebes; De Observatie-inrichting beschouwd van psychologisch-psychiatrisch standpunt, door Dr. F. Grewel; De Observatie-inrichting van paedagogisch-psychologisch standpunt, door D. Q. R. Mulock Houwer; Het medisch-opvoedkundig Bureau en zijn betekenissen voor de Observatie, door Mej. P. H. C. Tibout, Arts; Het Internaat en de Nazorg, door Ds. J. Visser; Gezinsverpleging, door Mej. Mr. Henriette Veth; Patronaat en Gezinsvoogdij, door Mej. Mr. Bertie Cohen; De Kinderrechter door Mr. J. Overwater; De opleiding van den Ambtenaar ter Reclasseering van Minderjarigen, door Mr. M. J. A. Moltzer; De Opleiding van den opvoedenden Ambtenaar voor gevaarloopende kinderen, door Dr. P. Bierens De Haan; Rationaliseering en Jeugdbescherming, door Mr. J. Milders.

Juristen vinden even veel in dit boek als psychiaters en sociale werkers.

Het is wenschelijk dat de lectuur ervan in onze juridische middelen ten eerste worde aanbevolen. Het kan tevens dienen als een uitstekend voorbeeld van hoogstaande, objectieve en zuiver wetenschappelijke behandeling der onderwerpen en van prachtige Nederlandsche wetenschappelijke taal.

Terloops weze nog opgemerkt dat de eerste vergadering van het congres onder het eerevoorzitterschap geplaatst werd van den heer Wets, Kinderrechter te Brussel.

R. V.

WETGEVING

WETSONTWERP tot wijziging van de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

MEMORIE VAN TOELICHTING

Mevrouw, Mijne Heeren,

Het wetsontwerp dat de Regeering de eer heeft U ter bespreking voor te leggen heeft ten doel moeilijkheden te verhelpen die bij de toepassing van sommige bepalingen der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken oprijzen.

De wet eischt dat al de akten van een proces opgesteld worden in de taal die voorzien is voor de rechtsmacht waarbij het geding moet worden ingeleid. Deze regel wordt onder meer bij de artikelen 1, 2, 3, 5 § 1, 14 en 15 gesteld.

De exploiten van de deurwaarders zooals bijvoorbeeld de dagvaardingen en de dagstellingen, en deze welke betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van vonnissen en van arresten (art. 37) zijn aan bedoelden regel onderworpen.

Daaruit volgt dat een deurwaarder, die zijn bediening uitoefent in het arrondissement Bergen en aangezocht wordt om een inwoner van deze stad te dagvaarden voor een rechtsmacht die te Antwerpen zitting houdt, zijn exploit in het Nederlandsch moet opstellen en beteekenen.

Omgekeerd moet een deurwaarder, die in het arrondissement Antwerpen zijn bediening uitoefent en aangezocht wordt om een inwoner van deze stad te dagvaarden voor een rechtsmacht die te Bergen zitting houdt, zijn exploit in het Fransch opstellen en beteekenen.

Artikel 4 wijkt van dezen regel af voor de processen voor de burgerlijke rechtbanken en de rechtbanken van koophandel van eersten aanleg, waarvan de zetel gevestigd is in het arrondissement Brussel, met uitzondering van de vrederechten te Assche, Sint Kwintens-Lennik, Vilvoorde en Wolverthem en van den Werkrechtersraad te Vilvoorde. Maar, krachtens artikel 6, § 1, kan de toestand waarop hierboven gewezen wordt zich voordoen in het geval waarin er verscheidene verweerders zijn. Aldus, wanneer er drie verweerders zijn en twee van hen in Vlaamsche gemeenten en de derde in een Waalsche gemeente wonen, worden allen in het Nederlandsch gedagvaard.

Om zich naar de wet te kunnen gedragen zouden de deurwaarders in de geheele uitgestrektheid van het Rijk in staat moeten zijn, bij de uitoefening van hun ambt zich niet alleen te bedienen van het Nederlandsch en van het Fransch, maar ook van het Duitsch, daar zij kunnen opgevorderd worden om beteekeningsen in elk van deze talen te doen.

Het Koninklijk Besluit van 5 September 1935 tot vaststelling van de voorwaarden betreffende de bekwaamheid op taalgebied welke voortaan vereischt wordt van de kandidaten tot het ambt van deurwaarder, is dezen weg niet opgegaan. In beginsel legt het slechts de bewijslevering op van de kennis van de taal in de wet voorzien voor het rechtscollege waarbij de kandidaat geroepen zal worden zijn ambt uit te oefenen.

Deze oplossing beantwoordt aan de algemeene strekking van de wet waaraan het beginsel van de eentaligheid der streek ten grondslag ligt. Maar zij eischt dat de regels der wet in zake het opstellen van sommige akten van rechtspleging leniger worden gemaakt.

In verband hiermede laat § 1 van artikel 38bis, die door het ontwerp in de wet van 15 Juni 1935 wordt ingevoegd, toe dat de akten van rechtspleging en degene, welke betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de vonnissen,

beteekend worden hetzij in de taal of in een der talen, waarvan gebruik wordt gemaakt door het rechtscollege waarbij de deurwaarder of de openbare ambtenaar, die de beteekening doet, zijn ambt uitoefent, hetzij in de taal, die door de meerderheid der inwoners van de gemeente, waar de akte wordt beteekend, het meest wordt gesproken.

Om nauwkeurig uit te leggen wat door deze bepaling beoogd wordt is het gewenscht verschillende onderstellingen onder het oog te nemen.

A. — Een deurwaarder van de rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen (of te Bergen) is belast aan een inwoner van deze stad een dagvaarding om voor deze rechtbank te verschijnen, of een vonnis, in het Nederlandsch (in het Fransch) opgesteld, te beteekenen.

Volgens de wet moet de deurwaarder zijn exploit in het Nederlandsch (in het Fransch) opstellen.

Door de voorgestelde § 1 van artikel 38bis wordt, in dit geval, geen verandering gebracht aan het huidige stelsel.

B. — Een deurwaarder van de rechtbank van eersten aanleg te Bergen (of te Antwerpen) is belast aan een inwoner van deze stad een dagvaarding om voor de rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen (of te Bergen) te verschijnen, of een vonnis, in het Nederlandsch (in het Fransch) opgesteld, te beteekenen.

De wet eischt, op straf van nietigheid, dat het exploit in het Nederlandsch (in het Fransch) opgesteld zijn.

§ 1 van het ontwerp laat aan den deurwaarder de vrijheid zich naar de wettelijke voorschriften te gedragen, zoo zijne kennis der talen het hem toelaat; maar zij laat hem toe, niettegenstaande de voorschriften van de wet, zijn exploit in het Fransch (in het Nederlandsch) op te stellen, taal die terzelfdertijd deze is van de rechtsmacht waarbij hij zijn ambt uitoefent en deze van de gemeente waar de beteekening gedaan wordt.

C. — Een deurwaarder van de rechtbank van eersten aanleg te Bergen (of te Antwerpen) moet een inwoner van Bergen (of van Antwerpen) voor het vrederecht te Eupen dagvaarden, of hem een vonnis beteekenen dat in het Duitsch is uitgesproken.

Krachtens de wet moet het exploit in het Duitsch opgesteld zijn.

§ 1 van het ontwerp laat het gebruik toe van de Fransche taal te Bergen en van de Nederlandsche taal te Antwerpen.

D. — Eindelijk kan het gebeuren dat een deurwaarder uit een Vlaamsch (of Waalsch) kanton aangezocht wordt om een inwoner van een Waalsche (of Vlaamsche) gemeente in het rechtsgebied van dit kanton gelegen te dagvaarden. Bij voorbeeld, de deurwaarder van het kanton Tienen dagvaardt een inwoner van Neerheylysssem of de deurwaarder van het kanton Landen dagvaardt een inwoner van Neerwinden.

Zooals in de voorgaande onderstellingen laat § 1 van het ontwerp den deurwaarder toe zich stipt naar de voorschriften van de wet te gedragen; maar ondanks deze voorschriften laat zij hem ook vrij gebruik te maken hetzij van de taal die gebruikt wordt door de rechtsmacht waarbij de deurwaarder zijn beroep uitoefent (het Nederlandsch te Tienen, het Fransch te Landen), hetzij van de taal, die door de meerderheid der inwoners van de gemeente, waar de beteekening gedaan wordt, het meest gesproken wordt (Fransch te Neerheylysssem; Nederlandsch te Neerwinden).

* * *

De bepaling van § 1 is niet toepasselijk op de beteekeningsen die, krachtens de wet van 15 Juni 1935, aangezegd moeten worden in de Fransche taal of in de Nederlandsche taal, in een gemeente van de Brusselsche agglomeratie.

Inderaad, zoo het rechtmatig is de beteekeningsen, te doen in de Brusselsche agglomeratie, als zij in de Duitsche taal zouden moeten worden gedaan, aan het stelsel

te onderwerpen voorzien bij § 1 van het ontwerp, is het toch van belang deze uit te sluiten, welke, krachtens de wet, er gedaan moeten worden in een van beide andere talen.

§ 2 van den voorgestelden tekst bekrachtigt deze oplossing.

* * *

Krachtens verschillende bepalingen van de wet van 15 juni 1935 is de taal van de rechtspleging (behoudens latere wijziging) deze waarin de akte tot inleiding van het geding gesteld is geworden (art. 4, 5, 6, 55).

Daar deze akte, volgens de zoo pas ontlede bepalingen van het ontwerp, gesteld mag worden in een andere taal dan deze door de wet van 15 juni 1935 aangeduid, zou de toepassing van § 1 van het ontwerp, op dit punt, afbreuk kunnen doen aan de algemeene strekking van de wet.

De 1e alinea van § 3 van het ontwerp heeft ten doel dit te vermijden.

Om het bezwaar te voorkomen dat bij een rechtscollège een akte zou worden aanhangig gemaakt gesteld in een taal, die niet deze is van dit rechtscollège of die niet deze zou zijn waarin de rechtspleging moet vervolgd worden, schrijft de 2e alinea van § 3 in dit geval aan de eischende partij voor aan den rechter, vóór den aanvang van elk debat, een vertaling van deze akte over te leggen; daar de gedaagde partij er rechtmatig belang bij heeft kennis te nemen van de, aan den rechter overhandigde vertaling, past het dat aan deze partij toelating worde gegeven te eischen dat bedoelde vertaling haar eveneens door den eischer zou worden verstrekt.

* * *

Dit is, Mevrouw, Mijne Heeren, bondig ontleed, de betekenis van de bepalingen welke de Regeering voorstelt in de wet van 15 juni 1935 op te nemen. Het hierbijgaande ontwerp, dat ze bevat en dat, zooals gij het gereedelijk zult aannemen, ten spoedigste diende goedgekeurd, eerbiedigt de algemeene strekking van de wet, maar het zal de mogelijkheid scheppen de ernstige moeilijkheden te verhelpen, waarop een strenge toepassing van sommige harer bepalingen stuit.

De Minister van Justitie,
E. SOUDAN.

WETSONTWERP

Leopold III, Koning der Belgen,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie,
Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Onze Minister van Justitie is gelast in Onzen Naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp aan te bieden waarvan de inhoud volgt :

Eerste artikel.

De hierna volgende bepaling wordt in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken ingevoegd :

« Art. 38bis, § 1. Niettegenstaande de bepalingen van deze wet, mogen de akten van rechtspleging en degene, die betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de vonnissen en arresten, ook beteekend worden hetzij in de taal of in een der talen, waarvan gebruik wordt gemaakt door het rechtscollège waarbij de deurwaarder of de openbare ambtenaar, die de beteekening doet, zijn ambt uitoefent, hetzij in de taal, welke door de meerderheid der inwoners van de gemeente waar de akte wordt beteekend, het meest gesproken wordt.

» § 2. De bepaling die voorafgaat is echter niet van toepassing op de beteekeningen die, krachtens deze wet,

in de Nederlandsche taal of in de Fransche taal kennis moet worden gegeven in een gemeente van de Brusselsche agglomeratie.

» § 3. Wat betreft de bepaling van de taal der rechtspleging vóór het rechtscollège zelf waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, wordt de akte tot inleiding van het geding die, bij toepassing van § 1 van dit artikel, op gelijke wijze beteekend is geworden in een andere taal dan die welke bij andere bepalingen der wet voorgeschreven wordt, niettemin aangezien als zijnde opgesteld in deze laatste taal.

» In dit geval, zal de eischer, vóór den aanvang van de debatten, zoowel aan het rechtscollège waarbij de zaak aanhangig is gemaakt als aan de gedaagde partij, zoo deze het vraagt, een vertaling van de beteekende akte overhandigen. »

Art. 2. — De tegenwoordige wet zal uitvoerbaar zijn van den dag af van hare bekendmaking.

Gegeven te Brussel, den 16^{en} December 1935.

NECROLOGIE

JOZEF DE MONIE

Op Zaterdag, 18en Januari 1936, overleed te Brugge Mter Jozef De Monie, gewezen stafhouder.

In de vergadering der Jonge Balie te Brugge werd door den voorzitter Mter Van den Bussche, een rouw hulde gebracht die wij hieronder afdrucken :

* * *

Het is voor mij een droeven plicht, bij den aanvang van deze zitting een rouw hulde te brengen aan de nagedachtenis van oud-stafhouder Mter Jozef De Monie.

Hij was in 1904 aan de Balie gekomen en had er van meet af aan de warme sympathie van al zijn confraters verworven.

Ofschoon hij nooit de advokatuur als een beroep uitgeoefend heeft, bleef hij vanaf den dag zijner inschrijving tot voor een kort half jaar voortdurend in nauwe voeling met de balie en nam een ruim deel in de werkzaamheden van den tuchtraad en van de orde.

Voor al de jongeren in de balie zullen zijn heengaan diep betreuren.

Zoo vele jaren is hij voorzitter geweest van het Bureau voor Kosteloze Raadplegingen en vervulde die taak met een ijver die moeilijk zou te evenaren zijn.

Verschillende generaties stagisten zijn hem aldus voorbijgegaan en naast de officieele werkverdeling gaf dit voor Mter De Monie steeds aanleiding tot een zeer persoonlijk en zeer hartelijk contact met al de leden van het Bureau.

Wanneer hij, na het korte onderhoor van den raadzoekende, de stukken overmaakte aan een bepaald lid, ging dit bijna steeds gepaard met een korte snedige aanwijzing nopens de vermoedelijke psychologie van het geval, nopens een te ontwijken juridische klip of een bijzonder op 't oog te houden zijde van de zaak.

Mter De Monie was een bijzonder scherpe geest die steeds met treffende juistheid, de hoofdvraag uit de verwardste discussies wist te halen.

Luisteren, lang luisteren en dan het eindwoord uitspreken, dat was eigenlijk voor ons allen, de meest gewone verschijning van Mter De Monie.

Hij pleitte zeer zelden, als hij het deed was het meestal voor een arme wiens geval hem bijzonder getroffen had of voor iemand die hem bijzonder was aanbevolen. Dan was hij steeds in alle waarheid de eerste rechter van zijn zaak maar wanneer hij die pleitenswaardig geoordeeld had, dan verdedigde hij ze met zijn bewonderenswaardige scherpzinnigheid die steeds tot het laatste einde volgehouden werd.

Het werd reeds binst zijn leven meer gezegd: het is voor de balie te Brugge jammer geweest dat Meester De Monie niet meer optrad.

Wat hij voor de Jonge Balie is geweest dat weet U allen. Nog dit jaar had ik de gelegenheid er op te wijzen. Zoo lang hij Voorzitter van de Kostelooze Raadplegingen was, is hij de bezieler van de Jonge Balie gebleven.

De jongeren, dat was immers zijn domein.

Tot verleden jaar toe was hij op onze vergaderingen een toonbeeld van regelmatige aanwezigheid en wij weten allen nog met welke schrandere opmerkingen hij de voordrachten kon aanvullen en vooral met welke bijzonder spitsvondige Brugsche geest hij altijd de leuke inslag van een wet of een theorie op het werkelijk leven wist naar boven te halen.

In het begin van dit jaar, toen zijn gezondheids-toestand er reeds minder goed op ging vernam Meester De Monie, door een omzendbrief van het Bestuur, dat de Jonge Balie twee zwakke vergaderingen gekend had en op de volgende vergadering verscheen hij opnieuw om met zijn bezielende aanwezigheid de Jonge Balie nieuw leven in te geven.

Het is zijn laatste verschijning in ons midden geweest. Hij is stil heengegaan. Maar allen die hem gekend hebben en vooral allen die hem in het Bureel voor Kostelooze Raadplegingen of in de Jonge Balie gekend hebben, zullen hem steeds in hun ziel bewaren als een toonbeeld van eenvoudige groote recht-schapenheid en van altijd kalme vastberadenheid.

MEDEDEELINGEN

Toenadering tusschen Vlaamsche en Nederlandsche Juristen

VOORDRACHT VAN PROF. SCHOLTEN OVER «RECHT EN STAAT»

Op Dinsdag 21 Januari, werd om 5 uur in de Universiteits-Hallen te Leuven, een voordracht gehouden door Professor Paul Scholten, der Rijksuniversiteit te Amsterdam, over «Recht en Staat». Alle Professo-ren en ook talrijke studenten van de Vlaamsche afdeeling der Leuvensche Rechtsfaculteit waren aanwezig. Professor E. Van Dievoet stelde den spreker voor. Hij wees op Scholten's groote verdiensten als rechtsfilosoof en vooral als medewerker aan de laatste uitgaven van het belangrijk handboek van Nederlandsch burgerlijk recht dat destijds door professor Asser werd geschreven.

Op sierlijke, eenvoudige en heldere wijze zette de

voordrachtgever zijn meening uiteen. Het positieve recht, zoo betoogde hij, is onder menig opzicht onafhankelijk van den Staat. Het ontwikkelt zich naast en soms tegen het Staatsgezag. Voor alles wat door de wet niet is geregeld, blijft de gewoonte in Nederland een tweede bron van het Recht. Welnu de gewoonte kent haar eigen groei. Zij ontstaat op onze markten, in de studie van een notaris, in de verhandelingen tusschen handelaars en financiers, buiten iedere tusschenkomst van de Staatsmacht. Ook de rechtspraak vormt het Recht. De rechterlijke preceden-ten, de «cases», zijn in Engeland bijna de eenige rechtsbron. Het zelfde kan niet worden bevestigd voor ons land maar toch blijft ook bij ons de beslissing van den rechter een belangrijke factor voor de rechtsontwikkeling. Het Recht komt bovendien tot stand door het afsluiten van overeenkomsten. Wel zal er worden beweerd dat de overeenkomst slechts bindende kracht heeft omdat de wet partijen dwingt tot uitvoering van de verplichtingen die ze vrijwillig hebben aangegaan.

Maar hoe dikwijls gebeurt het niet dat, na het afsluiten van een overeenkomst, moeilijkheden oprijzen die tot dan toe niet werden voorzien! Al hebben partijen dienaangaande geen wilsgesteltnis geuit of zelfs geen persoonlijk inzicht gehad, toch zal tusschen hen een rechtsverhouding bestaan.

Op het gebied van het Volkenrecht, geldt het als een elementair beginsel dat aangenomen verdragen op bepaalde oogenblikken van een tractaat eenzijdig dienen te worden nageleefd. Vaak zou een Staat zich willen losmaken. Doch tevergeefs! Er bestaat dus wel een rechtsregel, buiten en boven het Staatsgezag. Trouwens hoe kan men anders uitleggen dat de Staatsorganen door onze rechtbanken worden veroordeeld tot naleving van hunne verbintenissen of tot betaling van schadevergoeding?

Is dan de Staat totaal afhankelijk van het Recht? Deze stelling van professor Krabbe, wordt door professor Scholten verworpen. De Staat heeft zijn eigen betekenis, zijn eigen oorsprong, zijn eigen aard. Het Recht kan een tusschenkomst van het Staatsgezag volstrekt noodig hebben, bij voorbeeld om zekerheid te brengen waar twijfel bestaat betreffende de toe te passen regeling of om naleving van het Recht op te eischen van wege weerspanningen.

Zoo is dan de juiste verhouding tusschen Recht en Staat: wel begrepen onafhankelijkheid en onderlinge samenwerking. Met den Rechtsregel alleen, geraakt men alras tot onrechtvaardigheid.

Summum jus, summa injuria! Doch anderzijds moet ook de Staat het Recht eerbiedigen, wat in sommige naburige landen ten huidigen dage, helaas, wordt gelooschend.

Een langdurig applaus begroette deze leerrijke voordracht. Daarbij werd de zitting in de beste stemming geheven.

R. Vandeputte.

VLAAMSCH E JURISTEN

Abonneert U op het «Rechtskundig Weekblad»

TIJDSCHRIFTEN

Revue du Droit Public et de la Science Politique en France et à l'Etranger. — Tome LII, n° 4, 42e année, Oct. Nov. Déc. 1935. — I. Les récentes modifications apportées au régime de l'expropriation pour cause d'utilité publique, par M. Paul Duez. — II. Le parlementarisme sous la Convention nationale, par M. B. Mirkine-Guetzevitch. — III. Le pouvoir du «Führer»-chancelier en Allemagne, par M. Gerhart Riegner. — IV. Théorie générale des contrats de l'administration, par M. G. Jèze. — V. Jurisprudence.

Zeitschrift für die Gesamte Staatswissenschaft. — 96. Band. — Heft I. — November 1935. — Dr. Friedrich Völzger: Vom Werden des deutschen Sozialismus. — Dr. Ernst Fortshoff: Zur Rechtsfindungslehre im 19. Jahrhundert. — Dr. Theodor Maunz: Das Ende des subjektiven öffentlichen Rechts. — Dr. Karl-Heinz Bremer: Die Krise des französischen «Systems» und das Ringen um eine neue Staatsautorität. — Dr. Claire Russell: Reich und Kreditwesen. Die öffentlichen Rechtsformen der deutschen Kreditwirtschaft. — Schrifttum.

Tijdschrift voor Administratieve Bedrijfsorganisatie. — 2^e jaargang. — N° 1 (October 1935). — Ons programma. — Aan onze Lezers. — In Memoriam. — Invoering in de Bedrijfseconomie, door A. Dinnewet. — De betekenis der Reserven in de Belgische Industriële Ondernemingen, door M. Van Caeneghem. — Techniek van het Boekhouden, door Constant Verbeeck. — Indeling der Technische Diensten, door E. Lievens. — Mechanische Hulpmiddelen in de Administratie, door J. Hansma. — Belastingwezen. — Nieuwe belastingswetten. — Overzicht van tijdschriften.

N° 2 (November 1935). — Ons programma. — Invoering in de bedrijfseconomie, door A. Dinnewet. — Indeling der Administratieve- en Financiële Diensten en der Handels-

diensten, door E. Lievens. — Mechanische Hulpmiddelen in de Administratie, door J. Hansma. — Doorheen de nieuwe wetten. — Fiskaal Allerlei. — Aanvullende Personeele Belastingen. — De Personenvennootschappen met beprekte aansprakelijkheid, door Mr. Fr. Wildiers. — Inleiding tot de Economische Geographie, door A. Dinnewet. — Boekbespreking. — Overzicht van tijdschriften.

N° 3 (Januari 1936). — Invoering in de Bedrijfseconomie, door A. Dinnewet. — Het Studiebureau, door E. Lievens. — Industriële verhoudingen, door Emiel Van Dijk. — Onze fiskale wetgeving, door Marcel F. Gillet. — Fiskaal allerlei. — aanvullende personeele belasting. — De Rechtspersoonlijkheid, door Mr. L. Somers. — Overzicht van Tijdschriften.

Dalloz. — Recueil hebdomadaire de jurisprudence. — 13e année. — N° 1. — 9 janvier 1936. — Chronique: La transcription vue à travers le décret-loi du 30 octobre 1935, par M. Louis Josserand. — Jurisprudence.

N° 2. — 16 janvier 1936. — Notes fiscales: Les modifications apportées par les décrets-lois du 30 octobre 1935 à la législation des contributions directes. — Jurisprudence.

Nederlandsch Juristenblad. — 11e jaargang. — N° 1. — J. C. Van Oyen: Na tien jaren. — J. M. Van Bemmelen: De Steundelicten. — Opmerkingen en mededeelingen. — Uit de literatuur. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

N° 2. — J. M. Van Bemmelen: en L. O. Van der Plas: De wet tot verlaging van de openbare uitgaven en het strafproces. — Opmerkingen en mededeelingen. — Uit de literatuur. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

N° 3. — H. J. Frima: Crisispraktijk en burgerlijk recht. — W. F. De Gaay Fortman: Het Rechtskarakter der landbouw-crisis-instellingen. — Opmerkingen. — Mededeelingen.

VLAAMSCHE RECHTSKUNDIGE BIBLIOTHEEK TER PERS:

PASSIONEELLE MISDADEN

DOOR JULIA T U E R L I N C K X

Een juridische, sociale en statistische studie van de liefdedrama's in het strafrecht.

Men kan inschrijven bij de «DE SIKKEL», Kruishofstraat, 223, Antwerpen